

Amsterdam, 27 juni 2020

Hoi Marie,

Wat een fijne brief was dat. Dank daarvoor! En we zijn meteen van start. Mijn antwoord duurde even, maar niet omdat ik geen zin had je meteen terug te schrijven. Terwijl iedereen om ons heen zijn huis uit kroop en aan een soort inhaalslag aan drank overgoten, lawaaierige sociale bezigheden was begonnen, hadden wij ineens een zieke in huis, waarvan we, als we de verschijnselen bij elkaar optelden, moesten concluderen dat het wel eens corona kon zijn. Een heel rare gewaarwording was het. Ik denk op zo'n moment dat het niet waar kan zijn, ik weet ook niet waarom. Ongeloof. Via de GGD werden we naar een soort test-wasstraat gedirigeerd, waar je je gewapend met streepjescodes op een bepaald tijdstip moest melden. De zieke diende plaats te nemen op de achterbank, achter de bestuurder, en de test werd door een volkomen ingepakte medewerker, door het open autoraampje afgenomen.

Heel vervreemdend, maar dat is het natuurlijk sowieso, deze periode. Dat gevoel dat je voortdurend op je tellen moet passen, moet nadenken bij wat je doet en dat er in het normale sociale verkeer ineens 'gevaar' schuilt. Ik weet me er niet goed toe te verhouden. Ik had er bovendien nooit bij stilgestaan hoe ingrijpend het is als die ongedwongen nabijheid er ineens niet is. Nabijheid van vrienden, van ouders, maar ook van zussen, buren, ouders op het schoolplein, noem maar op. Je raakt ongelofelijk vaak mensen aan, ontdekte ik. En ik kwam er deze maanden achter dat ik mijn vrienden heel vaak even omarm, be-leun, aanhaal, zoen en omhels. Eigenlijk is dat een heel fijne conclusie, maar je trekt 'm pas als het allemaal even achterwege moet blijven. Ik ervoer een soort armoede, die me danig van mijn stuk bracht, herken je dat?

Tegelijkertijd ging het hijgerige tempo dat iedereen zo gewend is, zeker in de stad, in een klap omlaag, wat ik als heel prettig ervoer. Ik deed mijn werk, kookte, bracht veel tijd door met de gewaardeerde medemensen die ik tot de mijne mag rekenen, en rustte uit. Echt. Ik voelde me tijdelijk verlost van heel veel moeten. Volgens mij ervoeren heel veel mensen dat. Nu was het ook zo dat ik net twee grote klussen had aangenomen die me verplichtte om rustig doch noest door te werken achter mijn bureau, maar om mij heen trad een traagheid in die ik eigenlijk wel kon waarderen. Ik heb twee kinderen en ook zij hadden ineens zeeën van tijd, leek wel. Niet dat ze dat altijd even fijn vonden (het bleek sterk leeftijd-afhankelijk of al die extra tijd positief, dan wel negatief gelabeld werd), maar die gedwongen stap terug maakte wel dat we ons thuis afvroegen waarom we ook alweer de dingen doen zoals we ze doen, en dan met name de intensiteit en snelheid waarmee we ze doen. Het mag best een tandje minder. Dat traag-contemplatieve wat ik vooral in de eerste weken heel sterk ervoer, was helemaal niet onprettig. Het was ook snel voorbij, trouwens, dat het stil was op straat, of dat er bijna niemand in de winkels was, en dat de mensheid van haast verstoken leek. Inmiddels raast de stad weer gewoon door als voorheen, lijkt wel. Soms weet ik niet of ik dat nog steeds prettig vindt, de stadse drukte, maar dat is weer een andere kwestie.

En jij was op kraambezoek, want inderdaad, er is op een bepaald moment geen

houden meer aan: wie geboren moet worden, wordt geboren. En dat je dan gaat kijken naar dat verse leven, en je natuurlijk binnen no time de afgesproken grenzen overschrijdt, dat lijkt me logisch. Ook daar is geen houden aan. Dat vind ik ook wel mooi, eigenlijk. Zo'n baby moet zich ten slotte omringd, omhelsd en daarmee beschermd weten tegen god weet wat voor onheil. Dat hoort zo.

Het lijkt me een grote illusie om te zeggen: we gaan weer 'normaal' leven, maar wel op anderhalve meter afstand van elkaar. Ik snap wel dat Rutte dat zegt, maar die opgelegde grens zal geen lang leven beschoren zijn. Ik zie het hier in Amsterdam al overal om me heen: er is veel te veel behoefte aan fysiek contact om dat vol te kunnen houden. Gaan we dat berouwen? Ik weet het niet. Naar mijn gevoel is het nog zo'n wankel evenwicht, dat ik vrees voor een nieuwe uitbraak zodra we ons allemaal weer vrij gaan bewegen. Het kan te maken hebben met het warme weer van de afgelopen dagen, maar ik had sterk de indruk dat iedereen losging. Er was een niet aflatende stroom feestboten voor ons huis langs, volgepakt met mooie, half ontblote lijven, harde muziek en veel drank, en om de hoek bij de brouwerij zat het terras eigenlijk vol als vanouds en was iedereen net zo uitgelaten en lawaaierig als op iedere andere zomeravond, of misschien zelfs nog een beetje lawaaieriger. Mensen moeten stoom afblazen. Als ik dat zie, heb ik gemengde gevoelens, want hoezeer ik de sociale afstandelijkheid lastig te hebben vond, leek me dit nu ook weer niet goed voor de mensheid.

Het is gek, maar ondanks dat ik zonder geloof ben grootgebracht, denk ik op zo'n moment toch al snel in termen van schuld en boete. Het is niet een neutrale observatie in termen van oorzaak en gevolg, als iets dat simpelweg de wetten van de logica te gehoorzamen heeft. Nee, ik denk: sukkel, doe nou niet zo dom, en: daar zullen jullie (en anderen met jullie) voor boeten. Terwijl ik helemaal niet zo naar mensen wil kijken, ze niet wil beoordelen, of (al is het maar in mijn hoofd) ze met een opgeheven vingertje zou willen zeggen dat het niet goed is, zoals ze zich gedragen. Angst. Het is natuurlijk gewoon de angst dat het mis zal gaan, en dat we dan allemaal nog veel langer met (veel grotere) beperkingen zullen moeten leven. Want we mogen niet dood, toch? Dat is toch waar het uiteindelijk om gaat?

Inmiddels hebben we een telefoontje ontvangen met het fijne bericht dat ons mensenkind vrij is van corona. Dat is mooi meegenomen. We mogen weer bewegen. Kan jij ondertussen je ouders weer bezoeken en maken ze het goed? Dat hoop ik maar.

Je vroeg nog wat ik verwacht van deze briefwisseling. Moeilijke vraag. Ik hoop dat je terugschrijft; veel verder gaat mijn hoop of verwachting geloof ik niet. En dan zien we wel waar dat ons brengt. Heb jij nog wensen of verzoekjes? En ik schrijf eigenlijk heel graag op papier, maar dit gaat ook prima (getuige de lap tekst die ik hier heb weg zitten typen). Laat vooral weten wat je prettig vind.

Tot de volgende!

Met grote groet,
Machteld